

فکر و نظر ---- اسلام آباد جلد ۳۶ شماره ۲

امام ابو حنیفہؒ (۸۰ھ-۱۵۰ھ) پر لکھی گئی اہم کتب اور مقالات ☆

☆ شیر نوروز خان

کتب :

- ۱- ابن حجر، شہاب الدین احمد
الخیرات الحسان فی مناقب الامام اعظم - القاہرہ : مطبع السعاده ، ۱۳۲۲ھ ، ۸۵ ص
- ۲- -----
الخیرات الحسان فی مناقب کا اردو ترجمہ جواہر البیان / مترجم ظفر الدین رضوی -
استانبول : المکتبہ الحقیقہ ، ۱۹۸۳ ، ۲۰۰ ص
- ۳- ابو زہرہ ، محمد
ابو حنیفہؒ حیات و عصرہ آراء و فقہ - القاہرہ : دارالفکر العربی ، ۱۹۷۶ ، ۲۸۰ ص
- ۴- -----
امام ابو حنیفہؒ : عمد و حیات - فقہ و آراء / ترجمہ سید رئیس احمد جعفری - لاہور :
شیخ غلام علی اینڈ سنز ، ۱۹۶۲ ، ۷۱۱ ص
- ۵- -----
حیات حضرت امام ابو حنیفہؒ / ترجمہ غلام احمد حریری - فیصل آباد : ملک سنز ،
۱۹۸۳ ، ۷۶۸ ص

- ۶- ابی الموید بن احمد المکی
مناقب الامام الاعظم ابی حنیفہ رضی اللہ عنہ و اکرم - حیدر آباد دکن : دائرۃ
المعارف العثمانیہ ، ۱۳۲۱ھ ، ۲۵۶ ص
- ۷- اردو دائرہ معارف اسلامیہ (ابو حنیفہؒ شامل ہے) لاہور : دانش گاہ پنجاب ، ۱۹۶۴ء ، ج ۱
۱- ص ۷۸۳-۷۸۸
- ۸- الجبرتی ابراہیم مختار احمد
وصیۃ الامام الاعظم ابی حنیفہ الصمان بن ثلث رضی اللہ عنہ ابی تلمیذہ یوسف بن
خالد السمندی البصری رحمہ اللہ -
القاہرہ : مکتبہ مصطفیٰ البابی الحلبی ، ۱۹۳۶ء ، ۱۵
- ۹- جمیل احمد شرقپوری (مرتب)
تذکرہ حضرت امام اعظم ابو حنیفہؒ - لاہور : پروگریسو بکس ، ۱۹۸۹ء ، ۲۹۵ ص
- ۱۰- البجیدی ، عبدالحلیم
ابو حنیفہؒ بطل الحریۃ والتسامح فی الاسلام - القاہرہ : دارالمعارف ، ۱۹۷۸ء ، ۲۳۵ ص
- ۱۱- حقانی ، عبدالقیوم
امام اعظم ابو حنیفہ کے حیرت انگیز واقعات - اشاعت دوم - اکوڑہ خٹک : موتمر
المصنفین ، ۱۹۹۰ء ، ۲۷۲ ص
- ۱۲- -----
دفاع امام ابو حنیفہؒ - پشاور : موتمر المصنفین ، ۱۴۰۶ھ ، ۳۵۲ ص
- ۱۳- خالد علوی
حفاظت حدیث (امام ابو حنیفہؒ شامل ہے) - لاہور : المکتبہ العلمیہ ، ۱۹۷۱ء
ص ۲۷۱-۲۷۵
- ۱۴- خان ، محمد اجمل
حیات حضرت امام اعظم ابو حنیفہؒ - لاہور : مکتبہ اشاعت اسلام ، ۱۹۹۳ء ، ۲۶۹ ص

- ۱۵- خان، محمد سرفراز
مقام ابو حنیفہؒ - گوجرانوالہ : ادارہ نشر و اشاعت مدرسہ نصرۃ العلوم ، ۱۹۶۹ء ،
۲۸۴ ص
- ۱۶- دہلوی ، میرزا حیرت
حیات اعظم - دہلی : مطبع رضوی ، ۱۹۲ ص
- ۱۷- زاہد، عبدالوہاب
فقہ الامم الاربعہ : ابو حنیفہ، مالک، الشافعی، احمد - کراچی : القادر پرنٹنگ پریس،
۵۶۸ ص
- ۱۸- الذہبی، ابی عبداللہ محمد بن احمد عثمان
مناقب الامام ابی حنیفہ و صاحبہ ابی یوسف و محمد بن الحسن، تحقیق محمد زاہد الکوثری،
ابوالوفا الافغانی - (القاہرہ) بدار الکتاب العربی، ۶۳ ص
- ۱۹- زین العبدین بن ابراہیم بن نجیم
الاشباہ والنظائر علی مذہب ابی حنیفہ النعمان - القاہرہ : موسسہ الحلیمی، ۱۹۶۰ء، ۴۵۲ ص
- ۲۰- سالم قدوائی
علم حدیث اور چند اہم محدثین (امام ابو حنیفہؒ شامل ہے) - لاہور : نذیر سنز
پبلشرز، ۱۹۸۲ء، ۵۵-۷۰ ص
- ۲۱- سعد حسن، (مترجم)
مسند امام اعظمؒ - کراچی : محمد سعید اینڈ سنز تاجران کتب، ۱۳۷۵ھ، ۴۱۶ ص
- ۲۲- سعید احمد ابن مجدد الف ثانی
فضائل امام اعظمؒ / مترجم، عبدالقیوم قادری رضوی - گوجرانوالہ : المجدد احمد رضا
اکیڈمی، ۱۴۰۳ھ، ۱۳۹ ص

- ۲۳- السیوطی، ابو الفضل جلال الدین عبدالرحمان ابی بحر
تبصیر الصحیفہ بمناقب الامام ابی حنیفہؒ - کراچی : ادارہ القرآن والعلوم الاسلامیہ،
۱۹۹۰ء، ۱۹۱ ص
- ۲۴- شاکر، دوست محمد، (مترجم)
مسند امام اعظمؒ - لاہور : حامد اینڈ کمپنی، ۳۹۱ ص
- ۲۵- شبلی نعمانی
سیرۃ الصّحمان یعنی امام اعظم ابو حنیفہؒ کی سوانح حیات - کراچی : مدینہ پبلشنگ کمپنی،
۳۶۰ ص کراچی : ادارہ علوم شرعیہ، ۳۸۴ ص
- ۲۶- شمس الدین محمد بن یوسف الصالحی الدمشقی الشافعی
عقود الجمان فی مناقب امام اعظم ابن حنیفہ الصّحمان - المدینہ المورہ : مکتبہ الایمان،
۴۲۱ ص
- ۲۷- شیروانی، حبیب الرحمان خان
امام ابو حنیفہؒ اور ان کے ناقدین / ترتیب محمد عبدالرشید نعمانی - کراچی : نور محمد
کارخانہ تجارت کتب، ۱۸۳ ص
- ۲۸- صالح، ابوالبشر محمد
تحفہ حنیفہ - سیالکوٹ : مکتبہ نعمانیہ، ۱۹۷۹ء، ۲۵۶ ص
- ۲۹- العباسی، عبدالغفار
ابو حنیفہ الصّحمان حیاتہ و عصرہ آراؤہ و فقہہ تلامیہ - العراق : وزارة الاوقاف الشئون
الدينيه، ۴۳ ص
- ۳۰- عزیز الرحمان، مفتی
حیات امام اعظم ابو حنیفہؒ - ججور، یو پی : مکتبہ عبادیہ، ۱۹۷۹ء، ۴۰۸ ص

- ۳۱- قادری، سید شاہ محمد عبدالقدوس
تذکرہ الصمان / تصحیح، سید شاہ محمد عبدالغفار قادری۔ (دہلی): مکتبہ رضوی،
۱۳۲۵ھ، ۵۰۴ ص
- ۳۲- الکوثری، محمد بن زاہد بن الحسن
تانیب الخطیب علی ماساقہ فی ترجمہ ابی حنیفہ من الاکاذیب - کوئٹہ: مکتبہ اسلامیہ،
۳۳۶ ص
- ۳۳- مظاہری، اسلام الحق اسعدی
تذکرہ آئمہ اربعہ - کراچی: مکتبہ اسحاقیہ، ۱۴۰۲ھ، ص ۹-۱۵۹
- ۳۴- مظاہری، تقی الدین ندوی
محمد ثین عظام اور ان کے علمی کارنامے (امام ابو حنیفہؒ شامل ہے)۔ کراچی: مجلس
نشریات اسلام، ۱۹۷۹ء، ص ۶۵-۸۳
- ۳۵- ملا علی القادری
شرح مسند ابی حنیفہؒ - بیروت: دارالکتب العلمیہ، ۱۹۸۵ء، ۶۱۹ ص
- ۳۶- ناصر، محمد عمار خان
امام اعظم ابو حنیفہؒ اور علم حدیث - گوجرانوالہ: ادارہ نشر و اشاعت موسسہ نضرۃ
العلوم، ۱۹۹۶ء، ۳۱۳ ص
- ۳۷- ندوی، سید احمد اللہ
تاریخ حدیث و محدثین (امام ابو حنیفہؒ شامل ہے) کراچی: انجمن اشاعت قرآن
عظیم پاکستان، ۱۹۷۴ء، ج-۲، ص ۷۶-۸۲
- ۳۸- ندیم کوموی، (مرتب)
حیات امام اعظمؒ - ٹوبہ ٹیک سنگھ: گوشہ ادب، ۱۹۷۸ء، ۹۴ ص
- ۳۹- ہاشمی، محمد طفیل
امام ابو حنیفہؒ کی مجلس تدوین فقہ - راولپنڈی: علمی مرکز، ۱۹۹۸ء، ۱۷۹ ص

مقالات :

۳۰- ابو زہرہ، محمد

”ابو حنیفہ: ضریحہ و جسوہ نماز حزن عن الحق ثم مات شهيدا“ - العربی (الکویت)

۱۷ (اپریل ۱۹۶۰) ۲۸-۲۱

----- ۳۱

”سنت کے بارے میں امام ابو حنیفہ کا موقف“ / ترجمہ، خلیل حامدی - ترجمان

القرآن (لاہور) ۴۶: ۵ (جولائی ۱۹۵۶) ۵۵-۶۳

۳: ۴۷ (نومبر ۱۹۵۶) ۱۸۹-۲۰۰

۵: ۴۷ (جنوری ۱۹۵۷) ۲۲-۹

۳۸: ۳-۲ (مئی-جون ۱۹۵۷) ۶۵-۷۹

۳۸: ۵ (اگست ۱۹۵۷) ۲۵-۳۶

۳۲- احسن، محمد یعقوب

”امام اعظم“ - شمس الاسلام (بھیرہ) ۵۲: ۸ (اگست ۱۹۷۸) ۳۶-۳۹

۳۳- اختر، عبدالحکیم

”امام اعظم مجدد الف ثانی کی نظر میں“ - اشرفیہ (مبارکپور) ۲۰: ۴ (اپریل

۱۹۹۵) ۲۶-۲۰

۶: ۲۰ (جون ۱۹۹۵) ۱۹-۲۴

۷: ۲۰ (جولائی ۱۹۹۵) ۲۴-۲۷

۸: ۲۰ (اگست ۱۹۹۵) ۱۴-۱۸

۳۴- ازکیا ہاشمی، سید

”امام ابو حنیفہ اور ان کے عہد کا تحقیقی مطالعہ“ : غیر مطبوعہ مقالہ برائے امام

ابو حنیفہ: احوال، آثار اور خدمات بین الاقوامی کانفرنس (۵-۸ اکتوبر ۱۹۹۸)، ادارہ

تحقیقات اسلامی، بین الاقوامی اسلامی یونیورسٹی اسلام آباد۔

۳۵- اصلاحی، ضیاء الدین

”امام ابو حنیفہ کی فقہ“ - معارف (اعظم گڑھ) ۷۵: ۲ (فروری ۱۹۵۵) ۱۳۲-۱۵۲

۳۶- امین احمد

”امام اعظم ابو حنیفہ اور ان کا مکتب خیال“ - طلوع اسلام (لاہور) ۷: ۳ (مارچ

۱۹۵۴) ۱۹-۳۲

۷: ۳ (اپریل ۱۹۵۴) ۱۹-۲۵

۳۷- بادشاہ زلوه ازہری

”امام صاحب کی فقہ اور طرز فکر“ - ثقافت (لاہور) ۱۳: ۸ (اگست ۱۹۶۴)

۳۸-۴۷

۱۳: ۹ (ستمبر ۱۹۶۴) ۲۰-۲۸

۳۸- ----

”حضرت امام اعظم تاریخ کی روشنی میں“ - ثقافت (لاہور) ۱۳: ۷ (جولائی

۱۹۶۴) ۲۷-۴۲

۳۹- بدر عالم مساجر مدنی

”ابو حنیفہ الامام“ - تعلیم القرآن (راولپنڈی) ۷۷: ۸-۹ (اگست - ستمبر ۱۹۸۸)

۱۷-۴۰

۵۰- جلالی، محمد اشرف آصف

”حضرت امام اعظم عیثیت بانی فقہ“: غیر مطبوعہ مقالہ برائے امام ابو حنیفہ:

احوال، آثار اور خدمات، بین الاقوامی کانفرنس (۵-۸ اکتوبر ۱۹۹۸)، ادارہ تحقیقات

اسلامی، بین الاقوامی اسلامی یونیورسٹی، اسلام آباد۔

۵۱- جوش، محمد شفیع

”امام اعظم ابو حنیفہ نعمان بن ثابت“ - عرفات (لاہور) (فروری ۱۹۸۴) ۲۴-۳۰

۵۲- چشتی، برکت علی

”امام اعظم ابو حنیفہ“ - انوار مدینہ (لاہور) ۱۴: ۱۲ (مئی ۱۹۸۶) ۳۸-۳۴

۵۳- حسن اختر، ملک

”اقبال“ اور امام ابو حنیفہ - افکار معلم (لاہور) ۴: ۳ (اپریل ۱۹۹۱) ۶۹-۵۹

۵۴- حسن الساتح

”الامام ابو حنیفہ: رائد قواعد التطور فی الفقہ والتشریع“: غیر مطبوعہ مقالہ برائے امام

ابو حنیفہ: احوال، آثار اور خدمات بین الاقوامی کانفرنس (۵-۸ اکتوبر ۱۹۹۸ء)،

ادارہ تحقیقات اسلامی، بین الاقوامی اسلامی یونیورسٹی، اسلام آباد

۵۵- حسین حلمی

”حضرت امام اعظم ابو حنیفہ“ - / ترجمہ، مصطفیٰ انور امجدی اعظمی - ترجمان اہلسنت

(کراچی) ۷: ۳ (اگست ۱۹۷۷) ۳۱-۲۳

۵۶- ”حضرت امام ابو حنیفہ“ - الرشید (چکوال) ۴: ۱۰ (دسمبر ۱۹۸۸) ۴۷-۴۴

۵۷- حقانی، عبدالقیوم

”حدیث اور رائے قیاس کا تلازم اور امام اعظم ابو حنیفہ کی بصیرت“ - الحق (اکوڑہ

خنک) ۸: ۱۶ (مئی ۱۹۸۱) ۵۶-۴۶

۵۸- -----

”رائے و قیاس کی شرعی و آئینی حیثیت اور امام ابو حنیفہ“ - الحق (اکوڑہ خنک)

۵: ۱۶ (فروری ۱۹۸۱) ۳۰-۲۱

۵۹- -----

”قیاس و رائے اور امام ابو حنیفہ“ - الحق (اکوڑہ خنک) ۱۶: ۲-۳ (نومبر - دسمبر

۱۹۸۰) ۵۲-۴۱

۶۰- حمید لحر

”امام ابو حنیفہ“ موسس باب الحیل فی الفقہ الاسلامی: غیر مطبوعہ مقالہ برائے امام

ابو حنیفہؒ: احوال، آثار اور خدمات، بین الاقوامی کانفرنس (۵-۸ اکتوبر ۱۹۹۸ء)،
ادارہ تحقیقات اسلامی، بین الاقوامی اسلامی یونیورسٹی، اسلام آباد۔

۶۱- خان آصف

”امام اعظم ابو حنیفہؒ“ - نور اسلام (شرقیہ شریف) ۶: ۳۸ (جون ۱۹۹۳)
۳۳-۳۲

۶۲- خان، غلام عابد

سیدنا امام ابو حنیفہؒ کا تعلیمی مکتب فکر - شمس الاسلام (بھیرہ) ۶: ۶۳ (اپریل
۱۹۸۹) ۱۵-۲۷

۶۳- رحمانی، خالد سیف اللہ

”معاہیر الامام ابی حنیفہ فی الاحتجاج بالسنہ“: غیر مطبوعہ مقالہ برائے امام
ابو حنیفہؒ: احوال، آثار اور خدمات، بین الاقوامی کانفرنس (۵-۸ اکتوبر ۱۹۹۸ء)،
ادارہ تحقیقات اسلامی، بین الاقوامی اسلامی یونیورسٹی، اسلام آباد۔

۶۴- رحمانی، عبدالرؤف

”امام ابو حنیفہؒ محدثین کرام کی نظر میں“ - تعلیم القرآن (راولپنڈی) ۹: ۳ (مارچ
۱۹۶۶) ۲۵-۲۹

۶۵- رفیع اللہ

”امام ابو حنیفہؒ اور تعدد ازواج“ - ثقافت (لاہور) ۱۳: ۲ (فروری ۱۹۶۴) ۳۳-۴۰

۶۶- سردار احمد

”امام ابو حنیفہؒ اور عقیدہ ارجاء“ - بینات (کراچی) ۱: ۴۵ (مئی ۱۹۸۴) ۲۷-۳۷
۴۵: ۲ (جون ۱۹۸۴) ۲۲-۲۷

۴۵: ۳-۴ (جولائی - اگست ۱۹۸۴) ۲۴-۳۵

۶۷- سعیدی، غلام رسول

”امام اعظم ابو حنیفہؒ“ - الجامعہ (جھنگ) ۴: ۳۴ (اپریل - مئی ۱۹۸۳) ۲۱-۳۸

۶۸- سعیدی، محمد خالد جذبی

”امام اعظم ابو حنیفہ“۔ السعید (ملتان) ۵: ۱ (دسمبر ۱۹۹۴) ۸۴-۹۷

۶۹- سلفی، عبدالمنان

”امام ابو حنیفہ کی ذہانت“۔ السراج (جھنڈا نگر، یو پی) ۵: ۳ (اکتوبر ۱۹۹۶)

۳۵-۳۴

۷۰- سیالوی، سید محمد ذاکر حسین شاہ

”امام اعظم ابو حنیفہ نعمان بن ثلث اور ان کے اصول فقہ“: غیر مطبوعہ مقالہ

برائے امام ابو حنیفہ: احوال، آثار اور خدمات بین الاقوامی کانفرنس (۵-۸ اکتوبر

۱۹۹۸ء)، ادارہ تحقیقات اسلامی، بین الاقوامی اسلامی یونیورسٹی، اسلام آباد

۷۱- سیالوی، محمد اشرف

”حضرت امام اعظم زندگی اور علمی مقام“۔ السعید (ملتان) ۴: ۲ (اپریل ۱۹۹۵)

۳۲-۲۹

۵: ۲ (مئی ۱۹۹۵) ۳۵-۳۷

۷۲- شبلی، محمد صدیق خان

”شعوبہ اور امام ابو حنیفہ“: غیر مطبوعہ مقالہ برائے امام ابو حنیفہ: احوال، آثار اور

خدمات بین الاقوامی کانفرنس (۵-۸ اکتوبر ۱۹۹۸ء)، ادارہ تحقیقات اسلامی، بین

الاقوامی اسلامی یونیورسٹی، اسلام آباد۔

۷۳- صدیقی، بشیر احمد

”امام ابو حنیفہ اور ان کے اجتہاد کا طریق کار“۔ منہاج (لاہور) ۱: ۱ (جنوری

۱۹۸۳) ۱۲۴-۱۴۴

۷۴- صدیقی، فیض عالم

”حضرت امام ابو حنیفہ“۔ شمس الاسلام (بھیرہ) ۵۶: ۶ (جون ۱۹۸۲) ۲۲-۲۴

۷۵- صدیقی، محمد میاں

”امام ابو حنیفہ فقہ اسلامی کے اولین مرتب“۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۱۹: ۱۰ (اپریل

۱۹۸۲) ۳۸-۱۹

۷۶- ظفر، عبدالرؤف

”امام ابو حنیفہ کا طریقہ تعلیم“: غیر مطبوعہ مقالہ برائے امام ابو حنیفہ: احوال، آثار

اور خدمات بین الاقوامی کانفرنس (۵-۸ اکتوبر ۱۹۹۸)، ادارہ تحقیقات اسلامی، بین

الاقوامی اسلامی یونیورسٹی، اسلام آباد

۷۷- عباسی، علی احمد

”سیرت امام ابو حنیفہ“۔ میثاق (لاہور) ۱۸: ۷-۸ (جولائی - اگست ۱۹۷۱)

۵۲-۵۳

۷۸- عبدالحکیم

”امام اعظم حضرت ابو حنیفہ اور ان کے علوم حدیث پر ایک نظر“۔ البلاغ

(کراچی) ۱۹: ۵ (فروری ۱۹۸۵) ۵۰-۳۷

۷۹- عبدالقیوم (مترجم)

”وصیت نامہ امام اعظم ابو حنیفہ“: بنام امام ابو یوسف بن خالد سمیٰ۔ شمس الاسلام

(بھیرہ) ۵۹: ۷ (جولائی ۱۹۸۵) ۲۶-۲۱

۸۰- عبید اللہ، محمد

”تابعیت امام ابو حنیفہ“۔ بینات (کراچی) ۴۴: ۵ (مارچ ۱۹۸۴) ۵۹-۵۵

۸۱- عراقی، عبدالرشید

”حضرت امام ابو حنیفہ“۔ ترجمان القرآن (لاہور) ۹۲: ۱ (ستمبر ۱۹۷۹) ۲۹-۲۴

۸۲- علی القاسمی

”الحیاء الاجتماعیہ والفکریہ فی عراق الامام ابی حنیفہ و اثرہ اختیاراتہ الاصولیہ“: غیر

مطبوعہ مقالہ برائے امام ابو حنیفہ: احوال، آثار اور خدمات بین الاقوامی کانفرنس

(۵-۸ اکتوبر ۱۹۹۸ء)، ادارہ تحقیقات اسلامی، بین الاقوامی اسلامی یونیورسٹی،

اسلام آباد۔

۸۳- غلام محمود، قاضی

”سیدنا امام اعظم اور علم حدیث“۔ ماہ طیبہ (سیالکوٹ) ۵: ۹ (دسمبر ۱۹۹۳ء) ۸-۱۳

۸۴- غوری، محمد علی

”موقف الامام ابی حنیفہ العنبر من قضیہ الخروج علی الحاکم“: غیر مطبوعہ مقالہ

برائے امام ابو حنیفہ: احوال، آثار اور خدمات بین الاقوامی کانفرنس (۵-۸ اکتوبر

۱۹۹۸ء)، ادارہ تحقیقات اسلامی، بین الاقوامی اسلامی یونیورسٹی، اسلام آباد

۸۵- الفراجی، عدنان علی کر موش

”الامام الاعظم ابو حنیفہ العنبر بن ثابت: حیاتہ و موافقہ من سیاستہ عصرہ“:

غیر مطبوعہ مقالہ برائے امام ابو حنیفہ: احوال، آثار اور خدمات بین الاقوامی کانفرنس

(۵-۸ اکتوبر ۱۹۹۸ء)، ادارہ تحقیقات اسلامی، بین الاقوامی اسلامی یونیورسٹی،

اسلام آباد۔

۸۶- فضل اللہ، سید

”وقف اور امام ابو حنیفہ“۔ معارف (اعظم گڑھ) ۴: ۱ (جولائی

۱۹۵۴ء) ۵۷-۶۵

۸۷- قادری، اقبال احمد اختر

”امام اعظم ابو حنیفہ“۔ ضیائے حرم (لاہور) ۲۶: ۳ (دسمبر ۱۹۹۵ء) ۶۵-۷۰

۸۸- قادری، شجاعت علی

”امام ابو حنیفہ اور استحسان“۔ فکر و نظر (اسلام آباد) ۲۱: ۹ (مارچ ۱۹۸۴ء)

۴۳-۵۸

۸۹- قادری، محمود ریاض

”حضرت امام اعظم کے فضائل و مناقب“۔ اشرفیہ (مبارکپور) ۱۸: ۷ (جولائی

۱۹-۱۶ (۱۹۹۳)

۲۳-۲۰ (۱۹۹۳ اگست ۸: ۱۸)

۹۰- قاضی، سعید اللہ

”کیا امام ابو حنیفہ تابعی ہیں؟ اور تابعی ہوتے ہوئے آپ کی فقہ کی شرعی حیثیت کیا ہے:“ غیر مطبوعہ مقالہ برائے امام ابو حنیفہ: احوال، آثار اور خدمات بین الاقوامی کانفرنس (۵-۸ اکتوبر ۱۹۹۸)، ادارہ تحقیقات اسلامی، بین الاقوامی اسلامی یونیورسٹی، اسلام آباد۔

۹۱- گوہر رحمان

”امام ابو حنیفہ کے فقہی اصول:“ غیر مطبوعہ مقالہ برائے امام ابو حنیفہ: احوال، آثار اور خدمات بین الاقوامی کانفرنس (۵-۸ اکتوبر ۱۹۹۸)، ادارہ تحقیقات اسلامی، بین الاقوامی اسلامی یونیورسٹی، اسلام آباد۔

۹۲- محمد جنید چانگانی

امام ابو حنیفہؒ محدثین کی نظر میں۔۔۔ بیانات (کراچی) ۵: ۳۷ (اکتوبر ۱۹۸۰)

۳۳-۳۵

۳۷: ۶ (نومبر ۱۹۸۰) ۱۴-۲۲

۳۸: ۱ (نومبر ۱۹۸۰) ۳۹-۵۴

۹۳- محمد عیسیٰ

”امام اعظم ابو حنیفہؒ“۔۔۔ منہاج (لاہور) ۵: ۳ (جولائی ۱۹۸۷) ۱۱-۲۷

۹۴- محمود اختر

”امام ابو حنیفہ کے سیاسی افکار:“ غیر مطبوعہ مقالہ برائے امام ابو حنیفہؒ: احوال، آثار اور خدمات بین الاقوامی کانفرنس (۵-۸ اکتوبر ۱۹۹۸)، ادارہ تحقیقات اسلامی، بین الاقوامی اسلامی یونیورسٹی، اسلام آباد۔

- ۹۵- مری، شعبان محمد
 ”السير العربیہ القدسمۃ حول ابی حنیفہ : رویۃ اویۃ“ : غیر مطبوعہ مقالہ برائے امام ابو حنیفہ : احوال، آثار اور خدمات، بین الاقوامی کانفرنس (۵-۸ اکتوبر ۱۹۹۸)، ادارہ تحقیقات اسلامی، بین الاقوامی اسلامی یونیورسٹی، اسلام آباد۔
- ۹۶- مسعود باللہ
 ”امام ابو حنیفہ کی محدثانہ حیثیت“ - الفاروق (کراچی) ۱۲: ۳ (ربیع الاول ۱۴۱۷ھ)
 ۱۵-۵
- ۹۷- ملت اسلامیہ کا مقنن اعظم - امام ابو حنیفہ - طلوع اسلام (لاہور) ۶: ۱۷ (جون ۱۹۶۴) ۲۷-۱۷
- ۹۸- مودودی، سید ابوالاعلیٰ
 ”خروج کے مسئلے میں امام ابو حنیفہ کا مسلک“ - ترجمان القرآن (لاہور) ۶۱: ۴ (جنوری ۱۹۶۴) ۷۱-۷۱
- ۹۹- مومن، عبدالرحمان
 ”امام ابو حنیفہ اور عقیدہ خلق قرآن“ - تبیان (کراچی) ۶: ۳ (جون ۱۹۸۷) ۱۰-۱۸
- ۱۰۰- میاں، افتخار الحسن
 ”حضرت امام ابو حنیفہ کی مجلس الفقہ“ : غیر مطبوعہ مقالہ برائے امام ابو حنیفہ : احوال، آثار اور خدمات بین الاقوامی کانفرنس (۵-۸ اکتوبر ۱۹۹۸)، ادارہ تحقیقات اسلامی، بین الاقوامی اسلامی یونیورسٹی، اسلام آباد۔
- ۱۰۱- ندوی، تقی الدین
 ”امام ابو حنیفہ کا علم حدیث میں مقام“ - تعلیم القرآن (راولپنڈی) ۶: ۳۱ (جون ۱۹۹۲) ۱۳-۲

----- ۱۰۲

”امام اعظم ابو حنیفہ“ اور علم حدیث“۔ الفرقان (لکھنؤ) ۳۴: ۷ (نومبر ۱۹۶۶)

۵۶-۴۸

۱۰۳- الندوی، سلمان الحسینی

”آراء الامام الدہلوی فی الموازنة بین الامام ابی حنیفہ و بین الائمة الثلاثة“: غیر مطبوعہ مقالہ برائے امام ابو حنیفہ: احوال، آثار اور خدمات بین الاقوامی کانفرنس (۵-۸ اکتوبر ۱۹۹۸)، ادارہ تحقیقات اسلامی، بین الاقوامی اسلامی یونیورسٹی، اسلام آباد۔

۱۰۴- نصیر الدین، سید

”حضرت امام ابو حنیفہ اور ان کا طرز استدلال“۔ ضیائے حرم (لاہور) ۱۶: ۵

(فروری ۱۹۸۶) ۳۳-۴۲

۶: ۱۶ (مارچ ۱۹۸۶) ۳۵-۴۴

۱۰۵- العثماني، محمد عبدالرشید

”مکاتہ ابی حنیفہ فی الحدیث“۔ الدراسات الاسلامیہ (اسلام آباد) ۲۴: ۱ (یتاير -

مارس ۱۹۸۹) ۲۷-۶۸

----- ۱۰۶

”مکاتہ ابی حنیفہ فی الحدیث“۔ البعث الاسلامی (لکھنؤ) ۳۴: ۶ (ستمبر ۱۹۸۹)

۵۴-۴۳

۷: ۳۴ (نومبر ۱۹۸۹) ۵۸-۵۰

۹: ۳۴ (یتاير ۱۹۹۰) ۷۱-۷۹

۱۰۷- نعمانی، محمد عبدالشہید

”امام ابو حنیفہ کی تابعیت“۔ الولی (حیدر آباد، سندھ) ۲: ۸ (نومبر ۱۹۷۳)

۳۸-۳۷

۹: ۲ (دسمبر ۱۹۷۳) ۲۵-۳۰

۲: ۱۰-۱۱ (جنوری - فروری ۱۹۷۴) ۴۶-۵۴

۳: ۲ (اپریل - مئی ۱۹۷۴) ۵-۲۸

۳: ۳-۴ (جون - جولائی ۱۹۷۴) ۵-۲۲

۳: ۵-۶ (اگست - ستمبر ۱۹۷۴) ۶۱-۶۴

----- ۱۰۸

”مسئد الامام ابی حنیفہ“: غیر مطبوعہ مقالہ برائے امام ابو حنیفہ: احوال، آثار اور خدمات بین الاقوامی کانفرنس (۵-۸ اکتوبر ۱۹۹۸)، ادارہ تحقیقات اسلامی، بین الاقوامی اسلامی یونیورسٹی، اسلام آباد۔

۱۰۹- نوری، ریاض الحسن

”امام ابو حنیفہ اور علم حدیث و اثر“: غیر مطبوعہ مقالہ برائے امام ابو حنیفہ: احوال، آثار اور خدمات بین الاقوامی کانفرنس (۵-۸ اکتوبر ۱۹۹۸)، ادارہ تحقیقات اسلامی، بین الاقوامی یونیورسٹی، اسلام آباد۔

۱۱۰- وارث سرہندی

”امام ابو حنیفہ اور ان کے ناقدین“۔ فاران (کراچی) ۳۰: ۱۲ (مارچ ۱۹۷۹) ۱۱-۱۳

۱۱۱- وکیل احمد سکندر پوری

”متداول فقہ اکبر اور امام ابو حنیفہ“۔ تعلیم القرآن (راولپنڈی) ۲۲: ۲ (فروری

۱۹۸۴) ۹-۱۷

۱۱۲- ہاشمی، محمد طفیل

”آزادانہ قانون سازی کی اسلامی روایت: امام ابو حنیفہ کا نمونہ عمل“: غیر مطبوعہ

مقالہ برائے امام ابو حنیفہ: احوال، آثار اور خدمات بین الاقوامی کانفرنس (۵-۸

اکتوبر ۱۹۹۸ء)، ادارہ تحقیقات اسلامی، بین الاقوامی اسلامی یونیورسٹی،

اسلام آباد۔

۱۱۳- ہزاروی، محمد داؤد

”امام ابو حنیفہؒ کی مختصر سیرت“ - پینات (کراچی) ۲۳: ۳-۴ (اکتوبر - نومبر

۱۹۷۳) ۵۱-۵۸

۱۱۴- ہزاروی، محمد عبدالقیوم

”امام ابو حنیفہؒ کے فقہی اصول و قواعد اور ان کی خصوصیات“: غیر مطبوعہ مقالہ

برائے امام ابو حنیفہؒ: احوال، آثار اور خدمات بین الاقوامی کانفرنس (۵-۸ اکتوبر

۱۹۹۸)، ادارہ تحقیقات اسلامی، بین الاقوامی اسلامی یونیورسٹی، اسلام آباد۔

